

Albin Vengust

Zavzet delavec in predvsem planinec ter gorski reševalec

✍ Danilo Škerbinek

Tako, kot sem rad sprejel nalogo, da opisno predstavim Bineta, kot prijatelji imenujemo Albina Vengusta, tako sem bil že pri pisanju teh prvih vrstic v zagati. Le kako v kratkem sestavku, kot mi je bilo naročeno, to narediti? Človeka, ki ima za sabo tako polno, vsestransko bogato in dinamično življenjsko pot, skozi katero je vodila Bineta trdna volja in jasni cilji, se enostavno ne da na kratko napisati.

Rodil se je 23. februarja 1921 v delavski družini na Duplici pri Kamniku, kjer je obiskoval osnovno šolo, se izučil za strojnega ključavničarja in delal v današnji tovarni Stol. Še kot vajenec se je vključil v revolucionarno gibanje in 27. julija 1941 šel v partizane. Deloval je v Kamniškem odredu, nato v Šercerjevem bataljonu in brigadi, v Kokrskem odredu in konec vojne dočkal kot podpolkovnik v devetem korpusu na Primorskem. Po koncu vojne je bil še nekaj let zaposlen na Ministrstvu za notranje zadeve, leta 1958 pa se je ponovno zaposlil v gospodarstvu.

Delal je na Inštitutu Jožef Stefan, prevzel vodenje tovarne Telekomunikacije - Iskra in v nadaljnjem obdobju 14 let (1962 - 1976) kot glavni direktor Združenih papirnic Ljubljana s sedežem v Vevčah opravil svoj življenjski opus in tovarno s preudarnimi tehničnimi odločitvami moderniziral ter jo s skrbjo za kvalitetni strokovni kader privedel v sam vrh takratne jugoslovanske papirne industrije. Zaradi kvalitete proizvodov je bila ta tovarna med najpomembnejšimi izvozniki papirnih izdelkov na zahtevne svetovne trge. Deset let je bil tudi na čelu združenja slovenske in jugoslovanske papirne industrije. Zaradi širine njegovega življenjskega pogleda je napredoval tudi kraj Vevče (ureditev trga, spomenik papirničarjem, padlim partizanom, kopaljšče, obnova kulturnega doma in še bi lahko naštevali).

V letih od 1976 do 1980 je bil dva mandata predsednik izvršnega sveta Skupščine mesta

Ljubljana. Poleg drugih nalog je uveljavljal smiselno in sistematično obnavljanje in prenavljanje stare Ljubljane. V tem času so se obnovile Viteška dvorana Križank, Magistrat, Čopova ulica, Ribji trg, grad Fužine itd. Bil je predsednik koordinacijskega odbora za čisto in zeleno Ljubljano, odbora za izgradnjo biološkega središča v Ljubljani, delal v odboru za ohranitev krajinske podobe in zimovišča na Veliki planini itd.

In Bine kot planinec, smučar, turni smučar, alpinist in gorski reševalec? Rojenemu pod gorami, so mu rojenice zlahka podtaknile v zibko ljubezen do narave in gora. In zato je, predvsem v povojnem času, kljub mnogim službenim obveznostim, našel čas tudi zase. Planinsko pot je pričel kot samohodec ali član manjših družčin že precej pred drugo svetovno vojno in leta 1936 postal član PD Kamnik. Kmalu se je navdušil za smučanje, takoj po vojni opravil izpit za učitelja smučanja in v Mariboru pomagal pri organizaciji prvih smučarskih tekmovanj, predhodnic sedanjega svetovnega smučarskega tekmovanja za pokal »Zlate lisice«. Po preselitvi v Ljubljano se je vse bolj posvečal planinstvu, alpinizmu, turnemu in visokogorskemu smučanju, kajakaštvu, leta 1972 vodil uspešno jugoslovansko alpinistično odpravo na Pik Komunizma (7495 m) v Pamir, gojil pa je tudi druge športne aktivnosti, dopuste z družino preživel na taborjenjih, se ukvarjal s potapljanjem, ribolovom, fotografijo in drugim. Zanimiv je njegov delež pri širjenju planinske misli oz. organiziranosti. Imel je odločilen delež pri ustanovitvi planinskih društev Rašica, Vevče in Sladki vrh.

Po službeni nalogi je 1952 leta sodeloval pri odpravljanju tegob snežne ujme v zgornji Soški dolini in Bovcu, kjer je s svojo preudarnostjo in razumevanjem ljudi v tiski veliko prispeval k odpravi posledic divjanja narave. Leta 1953 je bil sprejet med člane gorske reševalne službe. Med

Gorsko reševalno službo in Ministrstvom za notranje zadeve je bilo vse več stičnih področij dela. In MNZ je v komisijo za GRS imenovalo človeka, to je bil Bine, ki je poznal in imel posluš za obe področji dela. Poskrbel je, da so bila gorskim reševalcem za njihovo delo na voljo sredstva zvez takratnega MNZ in Milice. Posodobljen je bil sistem za obveščanje gorskih reševalcev preko milice v primeru nesreče in alarmni plan reševalcev.

Ko je leta 1965 gorska reševalna služba potrebovala novega načelnika, reševalci pri iskanju kandidata niso imeli težav. Bine je hitro ustvaril dobro delujočo in strokovno sestavljeno delovno telo - komisijo za GRS, ki jo je po potrebi dopolnjeval s strokovnjaki. Svoje delo je gradil na zaupanju do vodstva, pa tudi načelnikov vseh 16 postaj, ki pomagajo pomoči potrebnim v Alpskem in planinskem svetu Slovenije. Načelniki podkomisij GRS in postaj so bili samostojni pri delu in odločanju, seveda v skladu z dogovorjeno politiko in sklepi ustreznih organov. Z razpredenim strokovnim delom po podkomisijah in njihovo pomočjo postajam je bila dana možnost sodelovanja delavoljnim in sposobnim reševalcem, s čimer je strokovnost in operativnost slovenske GRS zelo narasla.

Zaradi njegove razgledanosti in poznavanja reševalne problematike je tudi sicer pomembno prispeval k razvojnemu dogajanju in napredku službe. O GRS, njenem pomenu in delu, je pisal v strokovnih in javnih virih informiranja. S tem je še prispeval k strokovnosti in javnosti službe. Čeprav v sestavu Planinske zveze Slovenije, je služba že takrat uživala popolno zaupanje in samostojnost v svojih delovnih nalogah. Bine je ključno doprinesel k opremljanju vseh postaj GRS s prvimi kvalitetnimi radijskimi postajami ter utrl pot, da so odpisane, a še uporabne radijske postaje ter terenska vozila takratne Milice bile dane v uporabo postajam GRS. S sklenitvijo številnih dogovorov in sporazumov z ustreznimi ministrstvi ter vladnimi službami je GRS zelo olajšal delo. Službo je reorganiziral po vzoru IKAR - Mednarodne komisije za reševanje v gorah ter z normativnimi in organizacijskimi akti utrdil delo službe.

Širina njegovega dela je pomenila tudi podporo razvoja strokovnosti in organiziranosti gorsko-reševalnega dela v takratnih jugoslovan-

skih republikah ter pokrajinah. Slovenska GRS se je še močneje povezala z reševalnimi organizacijami onkraj državnih meja, zlasti v Avstriji in Nemčiji, utrdili so se tudi stiki z IKAR. Strokovnost v mednarodnem sodelovanju je možna le ob aktivnem deležu sodelujočih. Rezultati takega sodelovanja ter mesto in kvaliteta slovenske GRS se je, kljub začetnemu nezaupanju pri tujcih, vse bolj priznavala. Enakost v delu, uspešnosti ter kvaliteti s tujimi reševalnimi organizacijami so nam gorski reševalci iz Alp potrdili že ob zasedanju IKAR leta 1981 v Bovcu.

Kot načelnik komisije za GRS do leta 1983 je bil seveda tudi član Izvršilnega, Upravnega in kasneje Glavnega odbora Planinske zveze Slovenije, kasneje pa član častnega razsodišča PZS, bil strokovni izvedenec v več gorskih nesrečah, zagotovil, da je prišlo do tiska prvega Reševalnega priročnika GRS, poskrbel za prevod knjige dr. W. Phlepsa o hitri prvi pomoči, prispeval gradivo za knjigo Slovenski gorski svet, bil tehnični urednik dveh izdaj knjižice »Gornikov svetovalec«, z zagnanostjo in prispevki sodeloval pri izdaji 1. 2. in 3. jubilejnega zbornika GRS, dolga leta zastopal GRS v Loterijskem svetu Slovenije in drugih organizacijah, odločilno prispeval k ustanovitvi Ustanove Sklad Okrešelj, bil dragocen sogovornik pri pisanju poglavja o GRS za Planinski zbornik ob 110 letnici PZS itd. Slovenski gorski reševalci so se mu na svojem zboru želeli zahvaliti za njegov neprecenljiv prispevek službi in mu podelili posebno priznanje ter ga imenovali za častnega načelnika Gorske reševalne službe.

Konec osemdesetih let nas je Bine s svojo izjemno zagnanostjo, voljo in razumom ponovno vzradostil. Vpisal se je na redni študij umetnostne zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Binetu se je izpolnila davna želja iz mladosti. Opravil je vse izpite in diplomu z odliko. Vsi njegovi prijatelji in znanci smo mu uspeh iz srca privoščili. Rezultati tega študija so bili številne umetnostne, kulturne in turistične edicije in vodniki.

V Domu za starejše občane v Črnem vrhu nad Idrijo smo se ob Binetovem nedavnem 84. rojstnem dnevu zbrali z željo, da mu izrečemo vse najboljše, mu želimo še veliko zdravih let in ob razstavi planinskih fotografij pomodrujemo o njegovem izjemnem prispevku za slovensko gorništvu. ●